

1988

2

DADZIS

SATĪRAS
UN HUMORA
ŽURNĀLS.
IZHĀK
KOPĒ
1957. GADA
DIVAS REIZES
MĒNEŠ

LKP CK Izdevniecība,
Rīga, 1988.

Nr

Skenējis Jānis Vīnītis
scavenger@inbox.lv
Rīga - 2010

— Tas ir plaši pazīstams anonīmo vēstuļu autors!

G. VĪNĒDŽIS

PRIECĪGU JAUNO GADU!

Pagājušā gada nogalē Preses nama 17. stāvā pie žurnāla «Dadzis» visgarākā galdā apsēdās visi redakcijas darbinieki, lai apspriestos, kurš par savu darbu aizvadītajā gadā pelnījis vislielāko «Dadža» pateicību.

Vieni domāja, ka vislielākā pateicība jāizsaka tām organizācijām un iestādēm, kas nav laikā atbildējušas uz lasītāju vēstulēm un žurnālā publicētajiem materiāliem.

Citi uzskatīja, ka vajadzētu pateikties tiem, kas sūta formālas atbildes uz lasītāju vēstulēm un publicējumiem žurnāla lappusēs. Rakstīt formālas atbildes mūsdienu demokrātijas un atklātuma apstākļos, tā viņi apgalvoja, ir īsts meistartīkls. Kurš katrs to izdarīt nemaz nevar.

Abi priekšlikumi tika noraidīti, jo adresātu saraksts, kuriem būtu sūtāmas «Dadža» vislielākās pateicības, iznāktu pārlietu garš. Tāpēc tika nolemts — jāskaita punkti. Pareizāk sakot, lasītāju vēstules un žurnālā publicētie materiāli.

Par ko tad pagājušajā gadā rakstīts visvairāk! Statistika parādīja, ka pagājušajā gadā žurnāla lasītāji un redakcijas darbinieki vislielāko uzmanību bija veltījuši Sakaru ministrijai. Bravo! Lai dzīvo! Tā sauca visi, kas sēdēja pie redakcijas visgarākā galdā! Ko mēs iesāktu, ja pasta darbinieki avīzes un žurnālus klientiem piegādātu laikā un nevienu sūtījumu nekad nepazaudētu! Ko darītu, ja nebūtu kļūdainu telegrammu! Par ko rakstītu, ja republikā kārtīgi darbotos visi telefoni! Kur ņemtu vielu asprātībām, ja Sakaru ministrijas darbinieki patiešām nopietni ķertos klāt trūkumiem, nevis atbildēs tikai atvainotos klientiem un redakcijai par sagādātajiem sarūgtinājumiem. Beigu beigās, ko redakcija varētu publicēt, ja nesāņemtu no 210 republikas iedzīvotājiem sūdzības par sakarnieku darbu!

Atklāti sakot, ja mēs nepateiktu mīlu paldies izpildkomitejām un dzīvokļu ekspluatācijas rajoniem, mēs nebūtu godīgi. Ja nevienš jūmts nebūtu caurs, neviena kanalizācijas caurule bojāta, ja visos dzīvokļos vienmēr būtu siltais un aukstais ūdens, ja visus remontus vienmēr veiktu laikā, redakcija taču nesāņemtu tās 196 vēstules par neciešamiem dzīves apstākļiem, par izpildkomiteju un dzīvokļu ekspluatācijas rajonu darbinieku neapmierinošo darbu! Un atkal — ko gan tādā reizē publicētu žurnāls!

Vēl lielu lielu paldies gribētos teikt Autotransporta un šoseju ministrijas darbiniekiem. Arī viņi ļoti labi sapratuši vienkāršo patiesību — ja visi autobusi vienmēr brauktu stingri pēc grafika, īpaši lauku rajonos, cilvēki vienmēr un visur nokļūtu laikā. Bet, ja viņi visur nokļūtu laikā, tie nerakstītu sūdzības redakcijai. Redakcija savukārt nepārsūtītu šīs sūdzības Autotransporta un šoseju ministrijai. Pārtrūktu saikne starp cilvēku, redakciju un ministriju!

Mūsu nevalīgajā laikmetā, kad visi nemitīgi kaut kur steigšus, kaut kur skrīn, kad nav vajas paņemt rokā rakstāmo, lai uzrakstītu vēstuli, iepriekš minētais darba stils gandrīz ir vai vienīgais stimuls senās vēstule rakstīšanas mākslas saglabāšanai un kopšanai. Paldies par to un priecīgu Jauno gadu!

DADZIS

PA «DADŽA» MATERIĀLU PĒDĀM

«TĀ NAV MASU PSIHOZE»,

ka fotoamatieri ir sašutuši par fotospodrinātāju rezerves plašu trūkumu. Šo patiesību «Dadzis» darīja zināmu pagājušā gada 21. numurā.

Valsts plāna komitejas kolēģijas loceklis G. Petrovs šajā sakarībā raksta, ka Rīgas eksperimentālā mehānizācijas līdzekļu rūpnīca, kas fotospodrinātājus ražo, attīrīšanas iekārtu un izejvielu trūkuma dēļ nespēj nodrošināt rezerves daļu ražošanu atbilstoši pieprasījumam. Tāpēc Valsts plāna komiteja griezusies pie ražošanas apvienības «Apgaismes tehnika» ģenerāldirektora un rūpnīcas RAF direktora ar priekšlikumu katrā no šiem uzņēmumiem saražot ne mazāk par 10 000 plašu gadā un uzlabot to kvalitāti.

«TIKAI MIERU!» —

līdz nākošajai revīzijai Rīgas tūrisma un ekskursiju birojam briesmas nedraud. Šāda doma tika izteikta «Dadža» pagājušā gada 21. numura rakstā par trūkumiem minētā biroja darbā.

Taču līdz nākošajai revīzijai nebija jāgaida. Kā raksta Latvijas Republikāniskās arodbiedrību padomes sekretārs J. Nesaule, Rīgas tūrisma un ekskursiju biroja kompleksās pārbaudes gaitā atklātie trūkumi izskatīti Vissavienības tūrisma un ekskursiju padomes kolēģijas sēdē 24. novembrī, kā arī Latvijas Republikāniskajā arodbiedrību padomē. Birojam apstiprināta jauna direktore, ievēlēta jauna partijas biroja sekretāre.

NO «DADŽA» ALBUMA

Šie svāri, kas jau gadus desmit, divpadsmit stāv Jūrmalā, Dubultu prospektā 18, kā apgalvo paši jūrmalnieki, nevienam nepieder. Kādreiz gan... Kādreiz tie piederējuši Rīgas pilsētas Ļeņina rajona maizes ceptuvei!

Fotografējis L. Štālbergs

UN VĒLREIZ PAR GAISĀ PAKĀRTO BURKĀNU

Pagājušā gada 18. numurā «Dadzis» publicēja feļetonu par Jūrmalas sliktu apgādi ar augļiem un dārzeņiem. Visu vasaru kūrortpilsētas sakņu veikali bija pustukši, bet tirgos augļu un dārzeņu cenas turējās tik augstu kā vēl nekad agrāk. Rīgas un Tukuma rajonu saimniecībām Jūrmalas tirgos ir speciāli stendi, bet tie lielākoties stāvēja tukši. Ja arī kāda saimniecība savu produkciju tur pārdeva, cenas parasti nebija zemākas par cenām uz privāttirgotāju galdiem. Šī iemesla dēļ ģimenēm ar nelieliem ienākumiem Jūrmalas tirgos pie augļu un dārzeņu pārdevējiem pērnvasar nebija ko meklēt.

Uz «Dadža» feļetonu atbildēja Jūrmalas izpildkomitejas Tirdzniecības pārvaldes priekšnieka vietniece S. Gradskova, tirdzniecības ministra vietnieks L. Gavars un Valsts agrorūpnieciskās komitejas augļu un dārzeņu saimniecības galvenās pārvaldes priekšnieka vietnieks O. Joksts.

Lai arī cik tas dīvaini būtu, atbildes ir visai dažādas. Tā, piemēram, S. Gradskova izsaka «Dadžim» pateicību par publikāciju un, starp citu, raksta:

«... Republikas saimniecības nav izpildījušas pārdošanas plānus (atbilstoši 1987. gadā noslēgtajiem kontraktācijas līgumiem) augļu un dārzeņu produkcijai.

... Apmeklējot Tukuma rajona ARK, pārvaldes darbinieki vienmēr lūdza saimniecības ņemt daļību augļu un dārzeņu gadatirgos, kuri, sākot ar 19. septembri, notiek katru sestdienu pilsētā, taču neviena saimniecība neatsaucās uz mūsu lūgumu.»

Līdzīgu domu izsaka arī L. Gavars:

«Jūrmalas pilsētas Tirdzniecības pārvaldes sakņu veikalos un nodaļās vasaras mēnešos tirdzniecība ar dārzeņiem bija neapmierinoša sakarā ar to, ka saimniecības nebija izpildījušas līguma saistības par agro sakņu piegādi.»

Pavisam ko citu raksta O. Joksts. Viņš dārzeņu trūkumu izskaidro ar ārkārtīgiem klimatiskajiem apstākļiem un turpina:

«... Jāpiebilst, ka agro dārzeņu piegādes plānus gan Rīgas, gan Tukuma rajoni izpildīja.»

Turklāt O. Joksta plaši izvērstajā atbildē nav ne vārda par to, kāpēc Jūrmalai tuvāko rajonu saimniecības tik reti pagodina pilsētas tirgus ar savu klātbūtni. Feļetona autors pērnvasar šo jautājumu uzdeva vairāku Jūrmalas tirgu darbiniekiem, un atbilde bija viena un tā pati: «Tas taču ir skaidrs — divas, trīs vai četras saimniecības reizē nebrauc tāpēc, lai nenosīstu cenas!»

Neuzdrošināties apgalvot, ka šāds izskaidrojums būtu pilnīgi pareizs, taču Rīgas un Tukuma rajona saimniecību atturība savas produkcijas realizēšanā Jūrmalas tirgos ir uzkrītoša. Kas attiecas uz nākamo vasaru, tad O. Joksts piegādes fondus Jūrmalai sola palielināt. Savukārt S. Gradskova dara zināmu, ka Jūrmalas Tirdzniecības pārvalde pieliks visas pūles, lai vasarā augļu un dārzeņu apgādes stāvoklis pilsētā uzlabotos.

Lai nu tā būtu!

A. ĪSAIS

GAN JAU NOPIRKSI!

Tīcat vai ne, bet šī ir viena no dižākajām divdesmitā gadsimta gudrībām un visradošāk to ir izpratuši vieglās rūpniecības darbinieki. Paskatīsimies uz bērnu mēteļu paraugiem, ko šūšanas uzņēmumi piedāvā tirdzniecības organizācijām! Kāda žilbinoša krāsu bagātība, kāda dažādība un skaistums! Un tagad paskatīsimies uz mēteļiem apģērbu veikalos! Vai tas var būt — dažādības vietā mēs redzam divus krāsu toņus... Tikai divus! Apžēlīgi, kā tad tā!

Bet kāpēc lai aušanas un šūšanas uzņēmumi sevi apgrūtinātu ar liekām pūlēm! Gan jau nopirks tos pašus vienveidīgos mēteļus! Atrast bērnam vajadzīgā izmēra mēteļi šodien ir problēma, īpaši lauku rajonos. Tiklīdz piemērots mēteļi ir atrasts, to pērk bez kavēšanās, vienalga, kādā krāsā tas arī būtu.

Ak, ko nu par bērniem runāt, mūsu nabaga vīriešiem, kam uznākusi lepniība nopirkt sev jaunu žaketi, neklājas labāk. Jau kuro gadu apģērbu veikalos žakešu izvēle, saudzīgi izsakoties, ir visai niecīga, un tomēr neviens vīrietis bez žaketes nestaigā. Viņi pērk to, ko viņiem piedāvā, un pārdevējam vēl nobuļo rociņu!

Te var rasties jautājums, kāpēc tirdzniecības organizācijas neprotē, kāpēc tās nepieprasa, lai vieglās rūpniecības piegādātās preces būtu tikpat dažādas kā piedāvātie paraugi. Lūk, tāpēc, ka tirgotāji diženo dzīves gudrību ir apguvuši tikpat labi kā ražotāji. It īpaši uzskatāmi tas bija redzams, kad Latvijas apģērbu, kažokādu un galvassegu vairumtirdzniecības bāze pārvācās uz jaunām telpām Tereškovas ielā. Pārvākšanās laikā clienijamā tirdzniecības uzņēmuma darbinieki sieviešu velūra mēteļus ar zvērādas apkaklēm ņēma un saviņģa kaudzē uz grīdas. Bet šie mēteļi maksā 600 rubļus gabalā... Kādi mēteļi pēc sviešanas uz grīdas izskatījās, nav svarīgi, jo dāmas tos tik un tā izpirka.

Jūs varbūt neticēsiet, bet diženā dzīves gudrība Latvijai ir nodrošinājusi pirmo vietu pasaulē. Kādā sakarībā! Lūk, tādā, ka mūsu republikā uz vienu iedzīvotāju gadā tiek saražoti 7,8 pāri apavu! Tas izklausās pēc fantastikas, bet nav fantastika.

Varbūt mums ir maniakāla tieksme pirkt apavus un likt tos plauktā! Kas par blēnām — mēs pērkam nenormāli daudz apavu tāpēc, ka tie ātri izjūk! Izjūk tā vienkāršā iemesla dēļ, ka apavu ražotāji joprojām var atļauties tos izgatavot pa roku galam. Gan jau nopirks... Un kā tu, cilvēks, nepirksi jaunu apavu pāri, ja vecajiem zole pēc mēnesi ilgas valkāšanas nem un nokrīt!

Vispār ar zolēm ir kaut kāda mistika. Mūsu zemē ražotā līme — lūdzu, nebrīnieties! — uz raušanu iztur divas reizes lielāku slodzi nekā importētā. Nē, tas nav joks, tā ir patiesība! Tomēr pircēji uz veikaliem un redakcijām vēl arvien nes jaunas kurpes ar atplīsušām zolēm. Daži apgalvo, ka neparasti izturīgā līme neesot pietiekami elastīga un plastiska, citi vaino līmēšanas tehnoloģiju, vēl citi iemeslu meklē līmētāju paviršajā attieksmē pret savu darbu. Pie īstas skaidrības neviens nav ticis, lai gan speciālisti zoli mistiku cenšas noskaidrot jau divdesmit gadus.

Piebildīsim, viens otrs nopirkto kurpi aizsviež prom nevis tāpēc, ka atlekusi zole, bet cita iemesla dēļ — tā neciešami spiež kāju, jo bieži vien talsīta uz brāķa liestes. Visā Savienībā liestes tagad izgatavo ar liešanas paņēmieni, vienīgi pie mums kā tēvutēvu laikos fabrikā «Centība» tās taisa no koka. Turklāt ar vecām, nolietotām mašīnām.

Nav izslēgts, ka liestu ražošanas atpalicības iemesls arī ir tas pats domāšanas stereotips — apavu ražotājiem citu liestu taču nav, gan jau viņi būs spiesti nemt aizvēsturiskās koces...

Kā redzams, diženo gudrību šodien daudzi iemantējušies likt aiz auss. Ja vieglās rūpniecības plānotāji un uzņēmumi pēc tās vadīsies arī turpmāk, Latvija apavu ražošanā agri vai vēl nodrošinās sev pirmo vietu ne vien pasaulē, bet visā Galaktikā.

Taisnība gan, ir iespējams, ka svešu civilizāciju pārstāvji kurpes vairs nevalkā un staigā basām kājām. Tādā gadījumā tur dižo dzīves gudrību ir uzzinājuši agrāk par mums.

Mēs tik tālu vēl neesam tikuši. Vismaz pagaidām.

A. VECKUMELŠ

— KUR PAVADZĪME!
— AR BIROKRĀTISMU IR CAURI, TANTIŅ!

I. MELGAILIS

— KUSTIES NU ĀTRĀK, NEATPALIEC NO LAIKA GARA!

E. RUSMANIS

E. RUSMANIS

SILTAIS ŪDENTIŅŠ

Esmu dzirdējis, ka daudzi Rīgas namu iedzīvotāji sūdzas par siltā ūdens trūkumu dzīvokļos un vaino savus ūdenspriekšniekus Rīgas pilsētas Ļeņina rajona Ilmāju ielas 10. nama iedzīvotāji to darīt nevar. Viņu ūdens apgādnieki silto ūdentiņu nežēlo!

Piemēru rāda tieši priekšniecība — 99. dzīvokļu ekspluatācijas rajona vadītāji un tehniķi.

— Kas no mums atkarīgs, visu izdarīsim! Saremontēsim, savedīsim kārtībā, un siltais ūdens būs!

— Neuztraucieties! — tikpat silti solījumi nāk no Rīgas pilsētas Ļeņina rajona izpildkomitejas darbinieku pusēs.

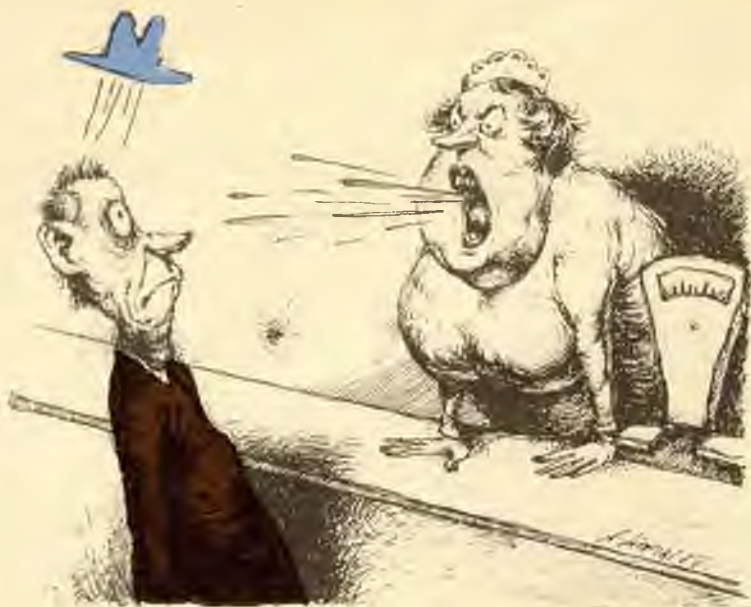
— Mēs jūs neaizmirsīsim! Jūsu mājā siltais ūdens būs! Mūsu plānos tas ir paredzēts!

— No savas puses varam teikt, ka darīsim, ko varēsim! — siltumtīklu uzņēmuma «Siltums» Ļeņina rajona iecirkņa meistari apgalvo. — Ūdens jūsu rajonā gan ir ciets un caurules tāpēc ātri aizsērē, bet mūsu raksturs ir vēl cietāks! Siltais ūdens būs!

— Arī mēs nesēdēsim, rokas klēpī salikusi! — ražošanas apvienības «Dzintars» pārstāvji zvērē. — Pieliksim visus spēkus, lai atcerētos, ka mūsu katlumājam jābūt karstais ūdens arī jūsu namam! Kāpināsim jaudu! Siltdīsim!

Cik silti vārdi! Zēl tikai, ka siltais ūdentiņš joprojām netek no Ilmāju ielas 10. nama dzīvokļu ūdens krāniem...

J. JODS

RĪGAS BĀLSS.

A. LIEPIŅŠ

ATTAISNOJOŠI IEMESLI

Ja cilvēks ir apsviedīgs un viņam strādā galviņa, tad pat visklūmīgākajā mēreizē var atrast attaisnojošu iemeslu.

Sacīsim — tādi braši vīri kā Rīgas rūpnīcu celtniecības tresta 53. celtniecības pārvaldes strādnieki N. Kolodijs un K. Bērziņš. Pabija atskurbtūvē? Nu un tad... Vai viņi pirmie vai pēdējie. Tāpēc — kas tur ko kaunēties. Un kolektīvs arī necēla ne ausu. Izlikās, ka nekas nav noticis. Vai šitāda izdarīšanās nebija vislabākais attaisnojums? Tā sacīt — visu aizmirst, un beigta balle.

Gandrīz par pozitīvu varoni kļuva strādnieks V. Šopovs. Tiesa, atskurbtūvē viņš nenokļuva. Tikai padraiskulojās uz ielas. Un pie tam gaišā dienas laikā. Turpat iedzēra, turpat uzdziedāja. Bet nobeigums ļoti nepatīkams — jāmaksā soda nauda 30 rubļu. Un, ja tā ļoti padomā, — vai kas briesmīgs noticis? Vai strādnieks V. Šopovs vainojams kaut kādās izdarībās? Citādi taču tieši pēc divām nedēļām uzņēmuma arodkomiteja viņam nepiešķirtu materiālu pabalstu — apaļus trīsdesmit rubļus.

Tieši šādas gudras galvas bija Jēkabpils PMK vīriem. Nu, kas tur liels, ja par nepadarītiem darbiem pieraksta liekus 32 tūkstošus rubļu. Tāpēc jau nevienam gabals nenokritīs! Un vai tāpēc kļuva slikti, ja Jēkabpils PMK priekšnieks U. Putniņš un galvenais inženieris J. Poljaks saņēma krietnas prēmijas? Turklāt abi priekšnieki nebija skopi un neaizmirs padotos. Un tā pusgada laikā algās vien neļikumīgi tika izmaksāti ap divarpus tūkstošus rubļu. Bet vai tad šādām izdarībām nebija nekāda attaisnojuma? Bija, un kā vēl! Viņi taču gluži kā bāreni bija pamesti vieni savā ziņā. Ne viņus kāds kontrolēja, ne pārbaudīja. Tieši priekšniecība bija aizņemta ar svarīgākām lietām. Tā pats Daugavpils Teritoriālā vispārējās celtniecības tresta priekšnieks V. Rodogošins tik ļoti aizrāvās ar īpatnēju arhitektūras ansambļu izpēti, ka atrada laiku un iespējas divas reizes paviesoties vietējā atskurbtūvē.

Tāpat attaisnojums atradās Bolderājas koknes kompleksā pārstādes kombināta mazbērnu novietnes celtniekiem. Viņi taču nebija vainīgi, ka vēl pagājušā gada oktobra beigās no-

vietnē bija palicis darbu atliku likām. Tāpēc jau viņi nav jākar pie lielā zvana, ja bērniņi velti gaidīja, kad varēs iet savās jaunajās mājās. Jo 1987. gada 30. septembrī tika svinīgi parakstīts Valsts komisijas pieņemšanas akts. Un pirmais uz tā bija Ļeņingradas rajona Izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieces V. Kulikovas paraksts. Nebūtu viņa parakstījusi, celtnieki varbūt sāktu domāt savādāk. Tātad šoreiz jāvaino V. Kulikova? Nekādā ziņā! Arī viņai bija attaisnojošs iemesls. Jo, raugi, viņa no celtniecības lietām neko nesaprotot. Viņai palūdza, un viņa parakstīja.

Tas pats notika ar Baltijas dzelzceļa darbinieku bērniem uzcelto mazbērnu novietni. Oktobra beigās šai celtnē darbi nebija galā. Nu un tad? Valsts komisijas pieņemšanas akts taču bija parakstīts jau 30. septembrī. Un pirmais uz tā bija Maskavas rajona Izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieces L. Kašinas paraksts. Pārmetumi jāadresē viņai? Kas par niekiem! Viņai palūdza, un viņa parakstīja.

Citādi rīkojās amatpersonas, kam vajadzēja pieņemt mazbērnu novietni Zolitūdes ielā 40 un 2. pedagoģiskās skolas ēku Imantas ielā 7. Viņi, smejies vai raudi, Valsts komisijas pieņemšanas aktu neparakstīja. Un tā rīkoties viņiem bija svarīgs iemesls — abām minētajām celtnēm nebija iekārtota ventilācija, nebija pabeigta tehnoloģisko iekārtu montāža, vajadzēja labiekārtot apkārtni, kā arī padarīt daudz citu darbu. Bet celtnieki par to neko nevēlējās dzirdēt, jo viņi abas minētās celtnes esot nodevuši jau 30. septembrī. Un šādai rīcībai viņiem bija savs pamats — minētajā dienā Rīgas pilsētas Izpildkomiteja apstiprināja, ka šīs celtnes tik tiešām esot pilnīgi gatavas.

Un, visbeidzot, arī Rīgas pilsētas Izpildkomitejai bija savs attaisnojums. Kas gan bija dažas nepabeigtas mājas, kur vēl paveicami darbi par pāris desmitiem tūkstošu rubļu, ja Celtniecības ministrija gandrīz katru pusgadu par brāķi un fiktīviem pierakstījumiem izdeva vairākus simtus tūkstošu rubļu!

Jādomā, ka Celtniecības ministrijai arī bija savi attaisnojoši iemesli. Bet kādi tie bija? Uz šo jautājumu, atzīsimies, tik viegli nespējam atbildēt.

E. JĒPĪTIS

IEROSINĀJUMS

Mūsu piecstāvu mājā notika nelaime: salūza ārdurvju atspere, spirāle, kas ar lielu ribienu vienmēr aizcirta durvis. Tagad durvis stāv vajā, un pa tām nāk iekšā aukstums un lien sveši kaķi.

Durvis stāv vajā tāpēc, ka cilvēki nav mulķi — es aizvērsu, bet cits tās atstās vajā! Ir arī tādi, kas to negrib darīt godīguma dēļ — nav manas! Ja būtu viņa, sen jau būtu izcēlis un aizvācis. Vairākums tomēr atzīst, ka viņiem vienkārši durvju aizvēršana nepadodas, kaut kā nesanāk — vai nu nemāk, vai vēl kas cits.

Acīmredzot te paveras iespēja jaunam kooperatīvam, kas apmācītu durvju aizvēršanā. Kursantus varētu pieņemt no visas pilsētas. Pēc neliela ievadkursa par dažiem morāles un ekoloģijas jautājumiem va-

rētu pāriet pie praktiskiem vingrinājumiem.

Tie būtu organizējami šādi. Pagalmā jāierok divi stabi un starp tiem jāierīko mācību durvis bez atsperes. Mācību laiks un iespējamie mājas uzdevumi — ko varētu risināt turpat, jāizskaitļo pēc vajadzības. Mazāk apdavinātie atstājami uz otru gadu.

Par instruktoru jāauzicina pieredzējis speciālists no personīgas ģimenes mājas, tādās, kas māk aizvērt durvis, turklāt klusu.

Pilnu kursu sekmīgi beigušajiem izsniedz īpašus diplomus, kā arī sudrabā inkrustētus emaljas žetonus, kas pielīdzināmi augstskolas beigšanas nozīmei un ziemas laikā piespraužami pat augstāk par to.

E. RĪVA

KURMJA RAKUMI

Pavilkot svītru? Ekonomiskāk ir pielikt punktu.

Arī šķērslis var būt noderīgs. Lai atspertos.

Izlabotais sliktais bieži pārspēj sabojāto labo.

Ne vienmēr vajag apstrīdēt, reizēm pietiek, ja apšaubā.

F. USĀNS

Brāķa produkcijas noliktavai rūpnīca steidzoši meklē noliktavas pārzini.

Modes salons «Visjaunākās modes» plašā izvēlē piedāvā retro stila apģērbus.

K. VILDIŅŠ

D. BĒRZIŅŠ

BRĪNUMCIRVĪTIS

Mana sieva ir smalkjūtīgs cilvēks, tāpēc viņa mani sāka tirdīt tikai pēc tam, kad krāvēji un smagā mašīna jau bija projām.

— Kas tā par grabažu, ko tu esi atvedis! — viņa man jautāja. — No kurienes!

— Tas ir brīnumcirvītis! — es atbildēju un noglāstīju virsējo kasti. — Imports! Izdzirdūsi maģisko vārdu «imports», sieva tūdaļ kļuva laipnāka un palīdzēja kasti ienest istabā. Kastē bija mirdzoši niķelēts agregāts. Tiklīdz nospiedu slēdzi, iemirdzējās miniatūras elektriskas lampiņas.

— Jā-ā, imports ir un paliek imports! — es priecīgi sacīju. — Vai nav skaisti!

— Ļoti skaisti! — sieva piekrita. — Bet ko ar to brīnumcirvīti dara!

— Malku skalda, ko gan citu! Pag, nebrēc! To, ka mūsu dzīvoklī ir centrālā apkure, es pats zinu. Bet vasarnīca! Vai tur malku skaldīt nevajag! Pareizi, vasarnīcā ir gāzes plīts... Bet ja nu mēs iedomājamies iekurt ugunsgrāvu!

— Labi, kursim ugunsgrāvu. Tagad paņem kādu pagali un parādi, kā tavs brīnumcirvītis skalda!

— Vai tu tiešām domā, ka šī mašīna domāta mūsu nestandarta pagāju skaldīšanai! Ai nē, importa cirvītis skalda vienīgi importa pagales! Tās ir otrā, lielajā kastē!

Atvērām lielo kasti. Tajā bija saliktas ļoti glītas, celofānā ietītas pagales.

— Un tu tādas gribi skaldīt un dedzināt! — sieva uztraucās. — Nē, to es nepielāšu! Mēs šīs pagales noliksim uz buketes pie kristāla traukiem!

Tas brīnumcirvīša izmēģināšanai radīja zināmas grūtības, bet mēs tās pārvarējām. Es pasūtīju galdniecībā četrus kubikmetrus tieši tādu pagāju, kādas bija lielajā kastē. Pēc saņemšanas ietinu katru pagali celofānā un tad sāku pa vienai skaldīt.

O, brīnumcirvītis skaldīja brīnišķīgi! Jā, imports ir un paliek imports!

— BET MANA MAMMA NO SLIMNĪCAS ATNESA BRĀLĪTI!

U. MEZAVILKS

J. SULCS

T. SERGIJENKO

KIRILS BOBROVS

BUMERANGS

Veco māju nojauca. Satīriķis Čimpēns pārcēlās uz jaunu. Viņš ar grūtībām pierunāja sakarniekus ievilkt viņam pagaidu telefonu. Sakarnieki piekrita. Bet tad atnāca kaimiņš Kaza.

— Kamēr nebūšot uzcelta jaunā apakšstacija, — viņš sūdzējās, — man telefonu nepieslēgšot, neesot brīvu numuru. Vai jūs nevarētu man palīdzēt?

Satīriķis piekrita:

— Mēs viņus samulsināsim ar iesniegumu. Es to tūlīt uzrakstīšu. Hm, kā lai to indīgāk pasaka? Lūk, tā: «Lūdzu uzstādīt man telefonu jaunajā dzīvoklī. Jūsu atteikums sakarā ar brīvu numuru trūkumu nav pamatots. Kapēc tad rakstniekam Čimpēnam var, bet man nevar? Jūs laikam baidāties, ka satīriķis par jums uzrakstīs feletonu. Bet tas taču ir tikpat kā kukuļa ņemšana...»

Pēc pāris dienām Čimpēna telefons aplusa. Kas par lietu? Kā viņi uzzinājuši, ka jokus dzen viņš un nevis viņa kaimiņš Kaza? Nācās noskaidrot. Sakaru mezgla priekšnieks bija noskaņots agresīvi:

— Nekādu telefonu jūsu mājā vispār nebūs! Vienam pieslēdza, un uzreiz sūdzība! Turklāt vēl ar drau-

diem! Rīt, skaties, visa māja sūdzēsies. Labāk nevienam!

Čimpēns bija beigts. Viņš neatlaidās, lūdzās. Viņš taču nevarot bez telefona pārbaudīt faktus feletonam.

Priekšnieks padevās:

— Labi. Bet ko es atbildēju uz sūdzību? Kā man atteikt?

— Tas ir ļoti vienkārši. Tūlīt jums uzrakstīšu.

Un Čimpēns nodiktēja mašīnrakstītajam tekstu: «Ziņojam, ka Jūsu norādītais iemesls telefona pieslēgšanai nav pamatots. Nekāds feletons par mums nav rakstīts, bet, ja tāds arī parādīsies, mēs tik un tā neatkāpsimies no likuma...»

Pagāja viena diena, otra. Čimpēna telefons klusēja. Tad viņš saņēma vēstuli: «Ziņojam, ka Jūsu norādītais iemesls telefona pieslēgšanai nav pamatots. Nekāds feletons par mums nav rakstīts. Bet, ja tāds arī parādīsies...» Tas bija vēstules otrais eksemplārs. Un sakaru mezgla priekšnieka paraksts.

Tātad vakarā ar pirmo eksemplāru pie viņa nāks Kaza. Pēc palīdzības.

Nabaga Čimpēns! Turklāt neviens taču neticēs, ka viņš pats ir rakstījis sūdzību un pats uz to atbildējis! Vienīgais viņa ieguvums bija — sižets nelielai humoreskai.

ŽANIS - ŽITOMIRS LAUVA UN VIŅA SIEVASMĀTE

Kad pie durvīm piekļauvēja, 13. pirts direktors, kuru draugi sauca vienkārši par Žani, pamodās enerģiski un spēji. Pamodies Žanis kā parasti sarauc pieri dziļdomīgās krunkās, saglaida nepaklausīgos matas, izņēma no atvilktnes rakstāmgaldā papīru žūksni, centās tajā iedziļināties, pēc tam aizņēmta cilvēka balsi iesaucās:

— Iekšā!

Tikai mazliet, tikko samanāmi pakustējās durvju rokturis.

Direktors Žitomirs Lauva saldi nožāvājās un izstāpījās, secinot, ka pie durvīm klauvēts pa sarniem. Nē, viņš nebaidījās, ka viņu kāds varētu pārsteigt gulam darba laikā. Žanis papīru žūksni iebāza atpakaļ rakstāmgalda atvilktnē un piecēlās no direktora krēsla. Viņš bija pašos spēka gados ar varenu cīkstona stāvu, jo jaunībā bija vingrojis un cilājis svara bumbas. Tagad viņš brīžos viņš niekojās, liekdams krāsns krukus un ūdensvada caurules. Arī pašlaik viņa kabinetā zem skaisti izzīmētā grafika atradās saliekta ūdensvada caurule. Žanis paņēma cauruli abās rokās, piepūta vaigus, caurule čīkstēdama liecās, līdz atliecās pavisam taisna. Šo cauruli viņš salieca vakar, kad pirts kasieri un vēl divi nedisciplinēti pirtnieki bija mēģinājuši viņu kritizēt. Lauvam šīs runas nepatika, viņš pārtrauca sapulci, pajautādams, kurš šeit ir direktors. Kad visi atbildēja, ka direktors esot viņš — Žitomirs Lauva, Žanis izgāja koridorā un atrada ūdensvada cauruli. Tā bija taisna. Sapulces acu priekšā viņš salieca to ar savām rokām kā burtu V un teica, ka uzklauvis tikai tos biedrus, kuri spēš šo burtu V atlocīt atpakaļ. Saprotams, nevienš to nespēja.

Pie durvīm klauvēja vēlreiz. Klauvēja klusi un aizdomīgi viegli. Darba laikā Žanis mīlēja pagulēt, tādēļ ka parasti vakaros līdz pat vēlai naktij skatījās televizoru, kad tur rādīja žūliku filmas. Un viņa mīļotajās žūliku filmās parasti bija tā — kluss, viegls klauvējens pie durvīm vēsta nelaimi. Taču Žitomirs Lauva nebija bailīgs, nebija arī mānīcīgs. No šīm īpašībām viņš atbrīvojās, līdzko viņu iecēla par pirts direktoru. Tad Žitomirs aizlēdza sievasmātei apmeklēt baznīcu. Viņa sievasmāte bija tikpat varena sieva kā viņš vīrs. Tikai pēc tam, kad kļuva par direktoru, Žanis spēja sievasmātei pateikt — nekādas mānīcības vairs, nekādas staigāšanas pa baznīcām, ja sievasmāte vēlreiz aizies uz baznīcu, viņas vienīgā meitiņa no direktora sievas pārvērtīsies par direktora šķirteni! Jā, līdz šim Lauva bija baidījies tikai no sievasmātes, tagad viņš vairs nebaidījās ne no kā.

Pie durvīm klauvēja trešo reizi. Vēl klusāk, vēl vieglāk, tātad vēl būtiskākas nepatīkšanas vēstojās. Iedomājoties žūliku filmas, Žitomira Lauvas sirds tā kā mazliet iedrebējās, un viņš sarāvās no domas, ka vairs nebūs autoritāte sievasmātei, tā

kaktā, vareniem soļiem dimdot, devās uz durvīm un spēji tās atrāva vajā.

Aiz atvērtajām durvīm stāvēja maza auguma večuks žokejcepurē un ar sirmu ūsu kumšķīti zem deguna. Kad viņš noņēma cepuri, kļuva redzama viņa trīcošā galviņa ar atļumušām ausīm.

— Vai drīkst! — večuks klusi nodūdoja gluži kā balodis siltā pavasara saulītē.

— Bet lūdu! — Žitomirs Lauva atkal ievietoja savu vareno augumu direktora allaž čīkstojājā krēslā. Kad večuks iespraucās pa durvīm tā, it kā tās būtu atvērtas šaurā spraudziņā, varēja redzēt, ka ienācējs ir tieši tikpat garš kā sēdošais Žanis.

Večuks nedzirdami centās aizvērt durvis, bet enģes žēli un brīdinoši iečīkstējās.

Direktors Lauva laipni lūdza apmeklētāju apsēsties, viņš vienmēr centās būt laipns pret ikvienu apmeklētāju, pacietīgi uzklauzīja sūdzības par sasodīto pirtnieku rupjībām, siltā ūdens, tīru dvieļu un svaigu slotiņu trūkumu.

Nē, večuks sūdzēties negribēja. Durvis aizvēris, viņš pat apsēsties neiedrošinājās:

— Es dzirdēju, ka jūsu pirtnieks aizejot pensijā...

— Jā, jā. Mēs meklējam vietnieku. Mums vajag ne vienu vien pirtnieku. Kadru problēma mums ir ārkārtīgi saasinājusies, — direktors atbildēja un lūkojās uz taisno ūdensvada cauruli kabineta kaktā.

— Tad nu es gribētu...

— Jums jau arī droši vien laiks iet pensijā! — Žanis vaicāja un nodomāja, ka vārgais vecītis noteikti ar ūdensvada cauruli netiks galā, tātad būs viņa pirti piemērots darbinieks.

— Gadi jau tā kā būtu pāri. Bet pensija pārāk niecīga. Arī bez darba dzīvot nemāku.

— Viss pilnīgi skaidrs! — Žitomirs Lauva secināja, kaut gan nekādas skaidrības vēl nebija, taču viņam jau bija radušās simpātijas pret šo kluso, patīkamo večukiņu, kurš nesēdās viss kādā no krēsliem, kuri atradās direktora galda priekšā, bet bijīgi stāvēja pie durvīm, padēvīgi un uzticīgi raudzīdamies tieši acīs. Tiklīdz direktors paskatījās vērīgāk, uzreiz kautri nolaida savu skatienu. Tas Lauvam īpaši patika. Viņš būtu laimīgākais cilvēks pasaulē, ja arī viņa sievasmāte darītu tāpat. Žitomirs atkal atvilka rakstāmgalda atvilktni, izņēma no tās kaudzi papīru, nopūtīes to pārsīkstīja, līdz atrada baltu, vēl neaprašītu lapu. Tikpat svinīgi sameklēja lodīšu pildspalvu, pašvīkāja ar to pa kalendāra lapiņu. Tā bija ļoti laba lodīšu pildspalva.

— Uzvārds! — Lauva laipni jautāja.

— Štālīns, — večukiņš atbildēja klusā un vēl bijīgākā balsī un, lai direktors varētu viņu labāk sadzirdēt, paspēra trīs nedrošus soļus tuvāk rakstāmgaldam.

Žanis rūpīgi un nesteidzīgi vilka burtus, kuri kopā veidoja vārdu «Štālīns».

— Sauc!

— Par Josifu, — večuks paspēra vēl vienu nedrošu soli tuvāk direktoram.

Tikpat rūpīgi zem uzvārda «Štālīns» Žanis vilka burtus «Josifs».

— Tēva vārds!

— Tēvu sauca par Visarionu, — večuks atbildēja vēl klusāk, nodūdoja tikko sadzirdami, nopūtās un pakāpa pussolīti tuvāk durvīm.

Direktors tikpat lēni un pamatīgi zem vārda «Jāzeps» rakstīja tēvavārdu «Visariona d.».

— Tātad, Josif Visarionovič, kad esat dzi... — Žitomirs Lauva turpināja jautāt tikpat svinīgi, bet pēkšņi aprāvās un nometā lodīšu pildspalvu. Žanim kļuva neomulīgi. Likās, ka aiz loga kāds stāv, aiz durvīm arī stāv... Viņš lēni piecēla savu vareno augumu un atvēra logu. Aiz tā neviena nebija. Tikai parasti pirts apmeklētāji ar tīru drēbju sainīšiem un slotiņām padusē nāca šurp pa ielu. Visi Žani draudzīgi sveicināja. Pārbaudīt durvis bija neērti, ja nu aiz tām kāds patiešām stāv! Štālīns skumji smaidīja. Viņš jau bija atslidējis trīs soļus atpakaļ, jau stāvēja pie durvīm, rokās burzīdams žokejcepurī. Ļoti iespējams, viņš smaidīja tādēļ, ka atcerējās savu dzīvi. Reiz taču viņš bija bijis ievērojams vīrs, dzīvojis spožos un neaizmirstamos laikos. Žokejcepures vietā viņam bija skaista formas cepure, kā jau rajona ugunsdzēsēju priekšniekam. Kad Štālīns savā lepnajā uniformā ieradās kādā uzņēmumā

pārbaudīt ugunsdrošību, nebija neviena, kas, uzzinājis, kā viņu sauc, nenodrebētu. Ugunsgrēki, kā viņam likās, dzisa, pirms vēl bija lāgā sākušies dūmot. Taču nekas zem šīs saules nav mūžīgs, reiz viņa rajonā nodega šķūnis ar tukšām mucām, un vadība atrada jaunu, labāku, postenim atbilstošu ugunsdzēsēju priekšnieku. Bijušā priekšnieka formas cepuri skapī saēda kodes, un spožo cepures nagu vajadzēja izmest atkritumu spainī. Tad jau bija bezgala grūti atrast darbu, kas pašam patiktu. Agrāk no viņa baidījās, tagad centās no viņa izvairīties. Štālīnam bija jāpelna iztika kā sētniekam, viņš mēģināja iekārtoties par palīgstrādnieku veikālā, bet tur viņam lika darīt pašus smagākos darbus. Tagad, raugoties direktora sejā, viņam šķita, ka beidzot piepildīsies kluss sapnis — dabūt darbu siltumā, jo, pārdomams reņģes uz ielas, viņš bija ticis pie reimatisma, turklāt pēdējās nedēļas laikā jau astoņas reizes kontrolēts. Štālīnam tika sastādīti trīs akti, tātad arī reņģes pārdojot viņam vairs ilgi nebija lemts.

Jo sāpīgāk Štālīns smaidīja, jo Žitomiram Lauvam kļuva neomulīgāk.

— Pase jums ir!

Pase večukam bija, viņš atkal klusi paspēra trīs soļus uz priekšu, nolika savu pasi uz direktora galda.

— Tātad jūs, Josif... biedri Štālīn, esat nolēmis strādāt par pirtnieku!

Večuks bija runājis taisnību, pasē bija viņa fotogrāfija, uzvārds, vārds un tēva vārds tieši tādi, kā viņš teica. Nē, pasē nevarēja atrast nevienu pašu kļūdainu ierakstu.

— Varētu pat teikt, tas ir mans sapnis un viskvēlākā vēlēšanās.

— Vai tik nebūs par grūti? Pats esmu strādājis par pirtnieku. Visu laiku tas briesmīgais karstums, — direktors teica un juta, ka svīst trakāk nekā uz lāvas.

— Jo karstāk, jo manai veselībai labāk, —

Štālīns maigi nodūdoja, viņa balsī bija dzirdama pazemība un cerība.

— Te, redziet, ir darbs ar cilvēkiem.

— Pašlaik es pārdodu reņģes uz ielas stūra. Pircēji nesūdzas, visi mani ļoti ciena un mīl.

— Redziet, šeit ir darbs ar plikiem cilvēkiem...

— Es esmu gatavs uz visu. Pilnīgi uz visu! — večuka galviņa trīsēja, viņš jau sāka uztraukties: vai tiešām grib atsacīt, atkal atsacīt! — Pieņemiet mani gan, direktor! Man vēl spēka diezgan, tomēr vecumdienās gribētu pastrādāt siltumā.

Žitomirs — Žanis patiešām nezināja, ko iesākt. Viņš iedomājās, kā pilsētā sāks runāt: «Iesim mazgāties pie Josifa Visarionoviča!» Tagad visiem dzīvokļos vannas istabas, uz pirtīm nāk tikai īstie lietpratēji, īpaša publika. To iedomājoties vien, viņš juta, ka paduses kļūst ledus aukstas, tā jau nebija tālu no plaužu karsoņa. «Man muguru noberza Josifs Visarionovičs!» Prātu var zaudēt! Laikam ne tikai prātu, bet arī direktora krēslu, kabinetu, jauko miegu pēc pirts lāvas darba laikā, un sievasmāte atkal sāks teikt, ka dievs ir, kaimiņiem redzot, ies uz baznīcu, mājās pārnākusi, lamās savu znotu par stulbu bezdievi, un nevienš viņa draugs vairs nesauks viņu mīļi un patīkami par Žani, bet tikai par Žitomiru, ja vispār vēl gribēs ar viņu runāt. Lauva paņēma savu

Turpinājums 7. lappusē.

aizies uz baznīcu un, mājās pārnākusi, savā dobajā balsī saukās Žanīti par stulbu bezdievi, kuram slinkums ziemas rītos noberzēties ar sniegu.

— Nospiediet rokturi! — Lauva sauca stingrā balsī, jo bija kādu stundu pagulējis, un atlikt ūdensvada cauruli taisnu viņam bija izdevies gandrīz bez piepūles.

Durvju rokturis tikko manāmi noklikšķēja, it kā kākis ar maigu ķepu to būtu nopaijājis.

Jebkurš cits Žitomira Lauvas vietā būtu klusi un nemanāmi izkāpis pa sava kabineta logu, jo viņa kabinets atradās pirmajā stāvā, vairs nebūtu savā darbā rādījies vismaz stundas trīs, bet Lauva bija īsts Lauva, ieslējis ideāli taisno ūdensvada cauruli

Adriņš 11

A. LIEPIŅŠ

L. BULIKINA

A. LIEPIŅŠ

J. BRINKIS

ŽANIS-ŽITOMIRS LAUVA UN VIŅA SIEVASMĀTE

Turpinājums no 6. lappuses.

Joti labo lodīšu pildspalvu un sāka to virpināt pirkstos. Pieņemt vai nepieņemt? Lūk, tāds ir jautājums! Kā būtu prātīgāk! Tāds labs, paklausīgs večiņš, viņš noteikti nesadziedāsies ar tiem viņa padošajiem, kas mīl sapulcēs direktoru kritizēt. Tas būtu ļoti labi. Bet ja viņš pieņem darbā vienu Josifu Visarionoviču tieši tajā laikā, kad tik daudz runā un kritiski raksta par personības kultu! To var iztulkot ļoti slikti. To var uzskatīt par ļoti nepārdomātu soli... Bet kāpēc šaubīties, ja ir priekšniecība! Tā visu izšķirs. Priekšniecībai algas lielākas un galvas arī.

— Nu ko, pazvanīsim priekšniecībai!

Večiņš saprotoši pamāja. Viņš ļoti labi zināja, ka bez priekšniecības nevienam jautājumam nevar izšķirt, pats kādreiz bija bijis vadošs darbinieks. Nepakonsultēsies ar priekšniecību, pašam būs jāatbild.

— Kadru daļa! Trīspadsmitās priekšnieks... Saprotams, ka Žanis. Iļģuciema alus! Kāds alus! Mūsu bufetē, tāpat kā visur, ir limonāžu un minerālūdeņu ēra! Atnāc, atnāc, nopērsies kā vēzis, pats ar svaigu slotiņu nopēršu! Paklausies, pie manis Jankas vietā grib strādāt tāds Štālīņš. Ak, tu atsūtīji! Lai notiek, es izlemšu. Kārtīgu kadru mums patiešām trūkst. Uz redzi! — Žanim kļuva tā kā mazliet vieglāk, vadošais darbinieks pats atsūtījis Josifu Visarionoviču, taču vienlaiku stāvoklis vēl vairāk sarežģījās, jo tika dots norādījums pašam visu izšķirt.

— Cik sapratu... večiņš bija sapratis, ka ir pieņemts darbā.

— Jūs esat pareizi sapratis, būtisku iebildumu nav, — Lauva drūmi sacīja. — Bet, tā kā mums šeit ir darbs ar plikiem cilvēkiem, vajadzīga ārsts komisijas zīme, ka neslimojat ne ar ko sliktu.

— Tāda man jau ir, es taču pašlaik tirgojos ar reņģēm! — večiņš no prieka gandrīz vai sāka lēkāt.

Lai ko Žitomiram Lauvam kā direktoram vajadzēja izlēmēt, viņš vispirms allaž atcerējās savas sievasmātes mūžīgos apvainojumus, ka viņš vienmēr rīkojies stulbi. Tātad jāizšķir pašam... Bet kas var zināt, cik ilgi tā personības kulta kritizēšana var vilkties! Ja nu pēkšņi, khm, kaut kas... kaut kā... Vai tad direktoram nepārmetīs, ka viņš pieņēmis darbā Josifu Visarionoviču tikai par vienkāršu pirtnieku! Kāpēc nepieņēma par pirtnieku brigadieru! Ko par brigadieru — par savu vietnieku! Žitomirs pats savām acīm bija redzējis jaunā, modernā pirts kombināta projektu. Tur bija paredzēti baseini, frizētavas, masāžas kabineti. Priekšniecība bija jāvusi nojaust, ka tieši Žanis varētu būt šā jaunā, modernā kombināta direktors. Bet ja nu laiki mainās un par direktoru ieceļ Štālīņu! Viņam savs mūžs tad būs jāpavada vecajā trīspadsmitajā pirtī...

Direktors Lauva patiešām nezināja, ko iesākt. Tas bija vēl trakāk nekā pēc kritikas pirts kolektīva sapulcē. Tādēļ Žanis-Žitomirs Lauva sāka staigāt pa kabinetu

satrauktiem soļiem, nezinādam, ko lai ar večiņu iesāk.

Večiņš viņā lūkojās tik lūdošām acīm, ka taisni vai raudāt gribējās.

Tad Lauva ieraudzīja sava kabineta kaktā iztaisnoto ūdensvada cauruli. Viņš saņēma cauruli savās varenajās rokās aiz abiem galiem, un caurule čīkstējuma saliecās kā burtis V. Pēc tam tikpat lēni to atkal iztaisnoja.

Štālīņš pazemīgi aplaudēja.

— Mūsu kolektīvā ir tāds paradums. Mēs pieņemam darbā tikai tādus, kas spēj saliekt šo cauruli, — Lauva teica. Viņš pēdējā laikā visas sarežģītās problēmas savā uzņēmumā atrisināja ar caurules locīšanu, viņš vienīgais to spēja un tādā veidā turēja augsti savu autoritāti.

Večiņš nobālēja, kad direktors pasniedza cauruli. Viņš saņēma cauruli aiz abiem galiem. Pēdējos divdesmit gados viņš bija tik daudz cietis, sieva bija no viņa aizgājusi, bērni viņu bija pametuši, tāpēc viņš saņēma kopā visas sava spēka paliekas, un caurule čīkstējuma saliecās kā burtis V.

Nu nobālēja Žitomirs Lauva. iztēlē viņš redzēja sievasmātes jaunās acis, kuras spīdēja kā divi prožektoru tumsā, viņš jau redzēja, kā viņa apsien melnu lakatiņu un, visiem redzot, aiziet uz baznīcu.

Sagrabējušais pensionārs Lauvas kabinetā sāka lēkāt kā priecīga un bezbēdīga tenisbumbiņa — katru dienu viņš varēs pērties uz lāvas, katru dienu varēs staigāt tīrā, baltā kreklā. Pēc pāršanās uz lāvas Štālīņš sapņos vienmēr redzēja tos laikus, kad viņš bija vēl jauns un stiprs. Saņemtu algu par to vien, lai katru nakti sapņotu par jaunību!

— Tagad atkal jāatliec taisna. Tā jūsu saliektā caurule, — Lauva izdvesa, jo saprata, ka visi viņa sievasmātes jaunie lāsti ir piepildījušies, viņa autoritāte kolektīva acīs nu ir pagalam. Trīspadsmitajā pirtī tagad galvenais noteicējs būs Štālīņš. Ko viņš gribēs, tas notiks.

Taču večiņš bija sapriecājies pārāk priekšlaicīgi, visu savu gara spēku viņš bija iztērējis, ūdensvada cauruli liekdams, nu rokas trīsēja, caurule nepadevās, lai kā piepūta vaigus.

Bijušajam ugunsdzēsēju priekšniekam nekas cits neatlika kā neiztaisnoto cauruli atdot atpakaļ direktoram un sākt raudāt. Kad viņš raudāja, viņš jutās ļoti, ļoti vecs, ļoti bezspēcīgs, nevienam nevajadzīgs un viņam gribējās pēc iespējas ātrāk nomirt.

Turpinājums 8. lappusē.

Turpinājums no 7. lappuses.

Pēc kādas nedēļas Štālīņš zivju veikalā pats stāvēja rindā pēc reņģēm. Viņš bija nostājies aiz kādas vecas, elegantas dāmas. Sākot no cepures, beidzot ar kurpēm kājās, viss viņai bija no «vecajiem, labajiem Latvijas laikiem». Melnajā mežģīņu cimdā tantīņa turēja alumīnija dakšiņu, baktīja zivju sudrabainos vēderus un īgni rauca degunu. Gaisīgā pārdevēja, kas uzsmaidīja tikai garāmejošajiem puīšiem, daudzko pieredzējušajai kundzei nepatika, toties simpātiskā večuka sirmo ūsu kumšītis viņai iedvesa pilnīgu uzticību, iedrošināja uz atklātību:

— Kādas šausmas! Agrāk pat reņģes bija labākas — pašas lielākas un galvas mazākas!

— Jā, vecie, labie laiki! — Štālīņš pakalpīgi piebalsoja. Viņš

bezgala labi saprata šo kundzīti un bija laimīgs, ka kundzīte saprot viņu.

Pēc kāda gada Žaņa-Žitomira Lauvas sievasmāte pēkšņi pārstāja ticēt, ka dievs ir, un sāka apmeklēt bijušajā baznīcā lekcijas par kosmosu. Jo, kā dievs, tā kosmos, pēc viņas domām, atradās debesīs un uz debesīm allaž tiek raidītas labākās cilvēku domas.

Žanis no rītiem aplaistās ar aukstu ūdeni, ziemā norīvējas ar sniegu, regulāri cilā svaru bumbas, bet savā kabinetā apmeklētājiem par izbrīnu loka ūdensvadu caurules gluži kā vārītus makaronus. Jātiek taču kaut kā līdzī laika straujajai gaitai. Nesalocīsi ar kālām rokām cauruli — tavā krēslā tūlīt iesēdīsies cits.

— NEGRIBU BŪT PROVINCĪĻA.

E. RUSMANIS

K. BEBRIS

KĒDES REAKCIJA

Mūsu kantorim tuvojās desmitās gadadienas jubileja. Šim notikumam sākām gatavoties jau laikus: izveidojām organizācijas komiteju, sarīkojām sēdi, kurā pieņemām ārkārtīgi svarīgu lēmumu — lai jubilejas vakarā nebūtu nekādas pašslavināšanas, nekādas vīraka kūpināšanas! Paškritiskas atmiņas — jā, lūdzu, bet neko vairāk. Un vēl — savas pāri plūstošās jūtas izteiksim tieši no sirds un nevis no papīriša, kā to vienmēr esam darījuši līdz šim.

Šie drosmīgie un novatoriskie lēmumi mūs iedvesmoja tālākai praktiskai darbībai. Līdzko arodkomitejas priekšsēdētājs mūsu improvizēto runu tekstus bija izredzījis un saskaņojis ar direktoru, tūdaļ sākām tos iekalt.

Pienāca svētku diena. Bet jau paša svinību ievada daļā izrādījās, ka kolēģis Antons savu spožo runu ir aizmirsis. Nostājies uz tribīnes, viņš minūtes trīs miņājās no vienas kājas uz otru, līdz beidzot izspieda:

— Kolektīvs ir saliedējies... esam izcīnījuši uzvaras... pateicoties mūsu dārgajam direkto-

ram... ar viņa personisku gādību...

Isi sakot, Antons iesēdās tintē līdz ausīm, toties, pateicoties tieši šim apstāklim, pārējie saprata, kā tikt galā ar atmiņas zudumu, ja tas pēkšņi uznāk.

— Desmit gadus mūsu kantoris soļo no vienas darba uzvaras uz otru mūsu direktora tālredzīgajā vadībā. Kopā ar viņu esam auguši...

— Direktors ir mūsu labākais audzinātājs un organizators. Viņa zināšanas...

Viss iegāja parastajās sliedēs. Runu virkni noslēdza pats direktors.

— Dārgie draugi! — viņš iesāka mazliet drebošā balsī. — Jūsu siltie vārdi mani ir aizkustinājuši līdz sirds dziļumiem. Paldies jums par manu pūliņu augsto novērtējumu. Jūsu pateicība man būs atbalsts un stimuls arī turpmākajā darbā...

Kolēģi neko nemanīja, bet es jutu, ka viņš runā ne to, ko iepriekš bija iemācījies. Ej nu sažini tagad, kā ir labāk — runāt no papīra vai tāpat no galvas.

I. MELGAILIS

AR SPEĶI CAUR ĒRKŠĶIEM

Cūkas nobarošana nav izklaidēšanās diskotēkā — tas daudziem ir skaidrs. Bet, kā izgāja Ludzas rajona kolhoza «Vienība» kolhozniekam S. Pičukānam, par to ir vērts pastāstīt. Ka cūkas miesas ceļš līdz tirgum nav ar taukiem smērēts, minētais pilsonis dabūja pārliecināties Ludzas tirgū, kad viņš tur novembra sākumā ieradās ar mājās žāvētu speķi.

— Nekādā gadījumā! Pašūpinātu nedrīkst tirgot! — atbraucēju sveicināja jauns cilvēks brillēs un baltā halātā.

Neko darīt, cilvēks stūķēja speķi atpakaļ somā un brauca mājās. Tomēr, nebūdams īsti pārliecināts par atraidījuma pareizību, viņš aizbrauca uz Ludzu pēc nedēļas — vēlreiz aprunāties, kā tad īsti ir.

Paviljona darbinieces ar savām atbildēm iepriecināja: varot pārdot, esot bijis pārstāvis no Rīgas, kurš atļāvis. Droši vien tas iepriekšējais dakteris to nebūšot zinājis.

Iepriecināts par tik labām ziņām, Pičukāns 15. novembrī ar visu speķi atkal mēroja 15 kilometrus garo ceļu līdz Ludzai. Šoreiz viņu nesaņēma vis laipnās paviljona darbinieces, bet atkal tas pats jaunais, bargais cilvēks:

— Izsaukšu miliciju! . . .

Uztraukumā un apjukumā, kā redakcijai raksta pats S. Pičukāns, viņš mazliet pacēlis balsi. Sak, lūdzu, jaunais cilvēk, iesim abi!

Iztika bez milicijas. Laucinieks ar visu savu žāvēto speķi aizbrauca mājās.

— Tādi tie noteikumi ir, ka tirgū drīkst pārdot tikai produktus, kas izstrādāti patērētāju kooperācijas gaļas pārstrādes cehos. Iedzīvotāji tur var nodot gaļu un saņemt pretī, teiksim, sautējumus. Pilsonis saņem izziņu un to parāda tirgū . . . Piebīdīsim, ka šāda kārtība pastāv tikai iedzīvotāju veselības aizsardzības labā, — par šo un citiem līdzīgiem gadījumiem paskaidroja Valsts agrorūpnieciskās komitejas Veterinārās pārvaldes priekšnieks I. Sīpols.

Pret to principā nebūtu ko iebilst. Diemžēl ceļi līdz pārstrādes cehiem dažkārt ir ne tikai sarežģīti, bet arī tāli. Ļoti labi, ja cilvēks ir bijis tālredzīgs un apmeties dzīvot Baldones tuvumā. Vai arī pie Stučkas. Tur un vēl dažās vietās atrodas pagaidām nedaudzie patērētāju kooperācijas cehi. Bet, ja dzīvo, piemēram, Ludzas rajonā, tad, kā saka, ir pavisam citi pārtari. Tātad, lai papildinātu vietējo tirgu ar gaļas produktiem, padomu atrast, kā mēs redzējām, nebūt nav viegli. Izeja, liekas, būtu tāda, ka Patērētāju biedrību savienībai vajadzētu pārstrādāt lielākus daudzumus iedzīvotāju saražotās gaļas.

— Ko jūs, ko jūs! Mēs jau tā savus plānus izpildām un pārsniedzam, — patērētāju kooperācijas darbinieki atgaiņājas.

Pats brīnīšķīgākais ir tas, ka viņi runā svētu patiesību. Plāni patiesi ir izpildīti. Un citādi tas nevar būt, jo Patērētāju biedrību savienības cehu uzdevumi ir tikpat kā loterija, kur visas lozes pilnas. Kā tas iespējams? Gaužām vienkārši. Gaļas pārstrādes cehiem paredzētie plāni ne tuvu nesasniedz ražošanas jaudas. Tādos apstākļos, arī ja negribi, plāns pildīsies. It īpaši tāpēc, ka plānus pat samazina. Pērn 11 rajonu patērētāju kooperācijas samazināja plānus, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 140 tonnām produkcijas kopumā.

Kā zināms, gaļas pārstrādes cehu tīkls joprojām nav visai biezs. Vēl jāpiebilst, ka vasarā šajos cehos notiek remonts un, kā jau šādās reizēs pieklājas, durvis tiek kārtīgi aizklātas. Vismaz uz četriem mēnešiem. Šādos apstākļos būtu jāpadomā par papildu iespējām. Piemēram, kā tad īsti ir ar mājās žāvēto gaļu? Nemaz neapstādot sanitārās likumdošanas prasības, atcerēsimies, ka gaļa mājās ir kūpināta mūžīgi un vēl vienu dienu. Un — neņemiet jaunā! — itin veselīgi arī patērēta. Ja kāds laucinieks uz tirgu tiešām būtu atvedis nekvalitatīvu gaļu, tad taču sanitārās uzraudzības darbinieki to savās laboratorijās varētu izdibināt.

— Nu redzat, — I. Sīpols teica, — cehos tomēr ir uzraudzība, tehnoloģija . . . Par mājās apstākļiem garantēt ir grūtāk.

Diemžēl arī patērētāju kooperācijas gaļas pārstrādes cehos ne vienmēr produkcijas kvalitāte ir sevišķi izcila. Valsts standartu komitejas pārstāve L. Ivanoviča republikas Tautas kontroles komitejas sēdē ziņoja:

— Mūsu pārbaudītajos cehos tiek izlaista zemas kvalitātes produkcija.

Pārbaudīja 17 cehus. Pārbaudes laikā ap 40 procentu produkcijas neatbilda noteiktajām prasībām, bet 23,3 tonnas desu nācās vispār izbrāķēt. Iebildumi bija arī par kūpinājumu kvalitāti.

Kā redzams, laucinieka kūpinājums tiek aizliegts, bet uz patērētāju kooperācijas ražošanas kvalitāti tirgū skatās caur pirkstiem. Jādomā, ka tāds stāvoklis nevar uzlabot ne Ludzas vēstules autora garastāvokli, ne tirgus bagātību un produktu izvēli.

M. OSĪTIS

D. BREIKSS

KLEKSĪŠI

«Ja sportisti uzvar, tas no viņu puses ir ļoti labi.»

«Daži cilvēki ir perspektīvi kā paralēlas taisnes, bet citi stāv uz vietas kā punkti.»

«Latviešu atraitņu dēļiem Pēterpili pa dienu bija jā-mācās, bet pa nakti jāiet vago-nus lādēt, lai varētu tikt pie kāda gardāka maizes ku-mosa.»

«Stārķi vij savu ligzdu no visresnākajiem kokiem un pa-rasti to uzsēdina uz kāda ne-kurināta skursteņa.»

«Ja jums liek mācīties vai-rāk nekā Atraitnes dēlam, tad arī jūsu veselība sabrūk.»

«Uzvaru gūs tas, kurā tre-neris ir ielicis visvairāk no sevis.»

«Par to, ka latvieši saplēš savus brāļus, pirmais raksta Veidenbaums.»

«Kamēr Kristīne dod laiku Edgaram laboties, viņa pati saderinās ar Akmentiņu.»

«Bērnībā mēs ar suni bieži

gājām uz birzi un kāpām ko-kos skatīties ligzdas.»

«Buržuāziskās diktatūras laikā «Strādnieku teātris» katru nedēļu izrādes uzveda pagrīdē un bija ļoti apmek-lēts.»

«Saviem varoņiem rakst-nieki darina ne tikai ārējos, bet arī iekšējos portretus.»

«Aspazijas dzejoli «Nedro-šais tilts» jūtams mēnessgaismas vieglums, bet dzejoli «Dadzītis» pretim rēgojas no-lauztas smilgas smagums.»

«Tikai tad, kad nobeigsim skolu, sapratīsim, ka mūsu vielā neviens cits nav māci-jies un arī uz priekšu nez vai mācīsies.»

«Strēlnieki nāk no darba-tautas, bet Aleksandrs Čaks no pilsētas nomaies.»

«Pēc poēmas «Atraitnes dēls» izlasīšanas daudzi sko-lēni strauji uzlabo savus raksturus.»

No skolēnu sacerējumiem izrakstījis A. BARISJANS.

U. MEŽAVILKS

КРОКОДИЛ

J. CEREPAHOVS

SAVĀ ČAULĀ.

V. MOHOVS

— ATNĀCU APRAUDZĪT SAVEJOS — ES TAČU DAUDZUS ESMU TE NOGULDĪJIS!
V. MOČALOVS

R. SAMOILOVS

— APSVEICU AR FIKTĪVĀM LAULĪBĀM!
A. POMAZKOV

Ogres jaunā kultūras nama celtniecība sākās septiņdesmitajos gados un drīz vien tika iesaldēta. Bērniņi, rāidīdami uz pamesto jaunbūvi, vaicāja vecmāmiņām:

— Omīti, kas tas ir!

— Tas ir pieminekļis kādreizējai attieksmei pret kultūras objektu celtniecību, bērniņi! — omītes atbildēja. — Ja attieksme nemainīsies, ogreņiešiem būs savas pilsdrupas.

Un bērniņi priecīgi lēkāja uz vienas kājas. Taču nekās nav nemainīgs. Pārkārtošanās saulīte astoņdesmito gadu vidū apspīdēja arī kultūras nama būvlaukumu.

— Omīti, ko tie onkuļi tur dara! — bērniņi vaicāja.

— Sāk būvēt kultūras namu, bērniņi! — omītes skaidroja. — Kad paaugsties, varēsi iet uz koncertiem un diskotēkām.

Bērniņi auga strauji, nams cēlās daudz gausāk. Rajona vadība kļaudzināja pie visu būvējošo instanču polsterētajām durvīm, lai celtniecība gūtu nepieciešamo paātrinājumu.

— Vajdzīgi granīta apmetēji! — rajona vadītāji lūdza celtniecības ministru N. Kaftailovu.

— Atsūtīsīm... — ministrs apsolīja. — Gaidiet!

Diemžēl ar solījumiem sienas apmest nav iespējams. Ja jūs pie neapdarinātās sienas pieņaglotu plāksnīti ar uzrakstu «Šeit jūs redzat ministra solīto apmetēju darbu», arī tas neko nelīdzētu. Par laimi ir gadu gaitā pārbaudīta pieredze — ko nespēj padarīt algoti sava aroda pratēji, to paveic labi organizēts tautas masu entuziasms. Rajona saimniecības deva dažādu nozaru speciālistus un talciniekus. Neteiksim, ka ar lielu sajūsmu, bet sūtīja.

— Cik ilgi tā var turpināties!! — saimniecību vadītāji errojās. — Mūsu pašu celtniecība nekust no vietas!

— Vispirms kultūras nams! — rajona vadība paskaidroja. — Apsolām, ka jau novembrī sēdēsiet jaunā kultūras nama zālē!

Diemžēl oktobra beigās atklājās, ka namu uz-būvēt vien ir par maz. Nepieciešams, lai valsts pieņemšanas komisijas pārstāvji ar saviem parakstiem apliecinātu, ka jaunbūve sasniegusi pilngatavību. Ja trūkst kaut viena paraksta, vari staigāt un laužīt rokas:

— Ko nu darīt... Ko nu darīt...

Protams, ko darīt vienmēr ir — jānovērš atsevišķi komisijas pārstāvju norādīti trūkumi, jāsavēd kārtībā nesavestais... Tomēr tas ir garš un rūpju pilns ceļš. Tāpēc rokas laužīt nemēdz, bet tūlīt meklē iespējamo pārstāvi un skaita:

— Parakstiet aktu, parakstiet aktu, parakstiet aktu...

Par laimi pagājuši tie laiki, kad amatpersonām varēja diktēt, kādas nelikumības darīt šodien un kādas atlikt uz rītdienu. Amatpersonas tagad var principiāli nepieņemt lūgumu, ne diktāta priekšā.

Šādā stāvoklī nokļuva arī ogreņieši. No vienas puses — kultūras nams stāvēja un priecēja acis. No otras puses — kultūras nama direktora v. i. V. Stepinš aktu neparakstīja. To neparakstīja arī Ugunsdzēsības pārvaldes pārstāvji un brīdināja:

— Namā nedarbojas ugunsdrošības signālizācija un automātika!

— Jā, bet kultūras darbinieki pirmajā novembrī grib svinēt jurgus! — viņus centās pārliecināt. — Ielūgumi jau nodrukāti un izsūtīti! Un trešajā novembrī paredzēts svētku sarīkojums!

— Namu bez signalizācijas un automātikas ekspluatēt nedrīkst! — Ugunsdzēsības pārvaldes pārstāvji palika pie sava. — Tādā jaunā namā nekad neko nevar iepriekš paredzēt.

Atklāti sakot, varēja gan paredzēt. Jau montējot elektroiekārtas, daļa dienvīdu republikās ražoto iekārtu skapju izrādījās rūpnīcas brāķis. Viens no skapiem, kad to montēja, aizdegās. Tas vien liecināja, ka šādi skapji jāuzmana dienu un nakti. Ka tie ilgi un dikti jādzenā maksimālās slodzes režīmā. Lai skaidri zinātu, kā skapji šādu slodzi iztur.

— Svētku sarīkojumu objektīvu iemeslu dēļ varētu pārcelt atpakaļ uz veco kultūras namu vai Lielvārdi, — kultūras darbinieki ierosināja. — Cilvēki sapratīs. Personiski mēs savus jurgus pirmajā novembrī atceļam.

Bet — diemžēl! — kultūras darbinieku ierosinājums netika uzklauts.

— Trešajā novembrī būs valsts pieņemšana un piektajā sarīkojums notiks jaunā kultūras nama zālē! — rajona vadība cieši noteica un 2. novembrī kultūras nama direktora v. i. V. Stepinš piespieda parakstīt pieņemšanas aktu. Administratīvā vara svinēja kaut arī niecīgu, bet tomēr uzvaru.

Taču 3. novembrī kultūras nams ekspluatācijā netika pieņemts, jo ugunsdrošības ziņā uz labo pusi nebija mainījies nekas. Neraugoties uz to, sarīkojuma dienā, 5. novembrī, rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs H. Zāgs izsauca V. Stepinš un parakstīja rīkojumu Nr. 264: nodrošināt svētku sarīkojuma norisi kultūras namā. Piezīmēsim, joprojām ekspluatācijā nepieņēma.

Un tad notika tas, ka sarīkojuma laikā aizdegās viens no elektroiekārtu skapiem zem skatuves. Ugunsdrošības signalizācija un automātika nedarbojās. Tikai pateicoties elektriķa modrībai

ugunsnelaime tika lokalizēta. Koncerts, kurā vajadzēja piedalīties ar trissimt rajona pašdarbiniekiem, protams, izjuka. Svētku noskaņa cilvēkiem sabojāta.

— Atļauju nama ekspluatācijai mums mutiski deva iekšlietu ministra vietnieks L. Aire! — rajona radošo iestāžu darbinieki tagad apgalvo. — Viss bija saskaņots visaugstākajā līmenī!

Atsaukties uz republikas mēroga vadoša darbinieka autoritāti ir ļoti ērti. Ikviens, kas saņem šādu atbildi, apraujas un jautājumus vairs neuzdod. Sliktāk ir tad, ja atbildē minētais vadošais darbinieks par viņam piedēvētajiem vārdiem uz-zina pēdējais.

— Piektajā novembrī pie manis ieradās Ogres rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs Zāgs ar lūgumu izdarīt spiedienu uz Ugunsdzēsības pārvaldi, lai tiktu parakstīts valsts pieņemšanas akts, — redakciju informēja ministra vietnieks L. Aire. — To darīt es atteicos. Ne mutiska, ne cita veida atļauja rīkot masu pasākumu ekspluatācijā nepieņemtajā kultūras namā dota netika!

Teikto papildināja republikas Ugunsdzēsības pārvaldes priekšnieka vietnieks V. Jemeljanovs:

— Visus ar ugunsdrošību saistītos jautājumus ir tiesības risināt tikai pārvaldes priekšniekam b. Stepinam kā LPSR galvenajam valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektoram un man kā viņa vietniekam. Vienam, izņemot mūs, nebija tiesību atļaut ekspluatēt Ogres jauno kultūras namu. Bet mēs šo atļauju devuši netikām.

Ļoti dīvaina saskaņošana, lai neteiktu vairāk!

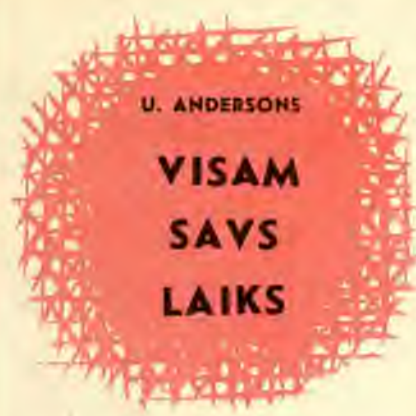
Protams, šādā reizē bija jādzird, ko par to saka pats Ogres rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs H. Zāgs.

— Viss bija saskaņots visaugstākajās instancēs! — priekšsēdētājs paziņoja korespondentam. — Ne uz vienu jūsu jautājumu es atbildi nesniegšu. Mans vietnieks b. Malzups un citi dienesti nekādu informāciju «Dadzīm» nesniegs!

Atklāti sakot, šāda informācija šoreiz arī nav nepieciešama, jo galvenais ir skaidrs tāpat: cenšanās uzspiest savu gribu par spīti skaidram saprātam un speciālistu pamatoti iebildumiem ne pie kā laba novest nevar.

A. BRĀLĪTIS

REDAKCIJAS PIEBILDE. Kad materiāls jau bija nodots tipogrāfijā, uzziņājām, ka Ogres jaunais kultūras nams decembra nogalē beidzot pieņemts ekspluatācijā.

Vakariņas bija paēstas, un es nolēmu uzrakstīt sabiedrībai vajadzīgu lugu. Sīze-tu biju izdomājis jau trolejbusā. Neliels, bezalkoholisks bankets. Padotie izveda pensijā apvienības ģenerāldirektoru. Direktors pieceļas, paškindina ar tējkaroti pie karafes sāniem, pārļaiž skatienu sanākušajiem, un te pēkšņi atklājas, ka banketā ieradies nelūgts viesis. Plivinādams melnu apmetni, nelūgtais skrāida pa skatuvi, ik pa brīdim apstājas, izbrēc dažas bijušo direktoru kompromitējošas apsūdzības un turpina skraidīt. Lai arī skatītāji apjēgtu, kas notiek uz skatuves, direktors iesaucas:

— Oi, vellos! Tā laikam ir mana sirdsapziņa!

Luga beidzas ar psiholoģiski smalki tonētu dvēseles brēcieni. Direktors saprot, ka visa viņa dzīve ir bijusi viena liela ne-jēdzība, taču nav, nav vairs laika kaut ko labot!

Kad lugu biju beidzis, atnāca Kārlēns. Izlasījis manu sacerējumu, viņš teica:

— Tu neproti apvaldīt iztēli. Netīri notekūdeņi, izpostīta daba, par rūpnīcas līdzekļiem uzcelta vasarnīca — ļoti labi. Slavēju. Aktuāli un tā tālāk. Taču pēc tam sirdsapziņa brēc: «Kāpēc tu, mopsi tāds, gribi pārvērst cilvēkus par pūcēm? Kāpēc organizēji nakts maiņu, ja pat divām maiņām nepietiek darāmā?» Pirmkārt — šaubos, vai pat nosacītām sirdsapziņām ir tiesības saukt direktorus, kaut arī bijušos, par mopšiem. Tā ir frivolitāte, kas mērķēta uz skatītāju zemākajiem instinktiem. Otrkārt, nosacīta sirdsapziņa — tas ir kaut kas ēterisks. Nez vai tik ļoti vispārināts tēls drīkst krist līdz tik piezemētām, šaurām problēmām kā trīsmaiņu darbs. Treškārt, vajag lasīt avīzes. Tajās daudz tiek rakstīts par intensifikāciju...

— Un cilvēka faktoru! — metos starpā.

— Pareizi! — Kārlēnu mans arguments nesamulsināja ne mazākajā mērā. — Tikai intensificējot ražošanu, celsies cilvēku labklājība.

— Bet kad tad vecāki būs kopā ar bērniem, ja sievas strādā vakara maiņā, vīrs — nakts maiņā, bet bērni no rīta iet skolā. Kas attiecas uz avīzēm, tad tās es lasu. Lasu, ka pilsoņi dzen kandžu, lasu, ka jaunieši rij tabletes un osta visādas draņķības...

— Pietiek! — Kārlēns uzsita ar dūri pa galdu. — Tu nelasi to, ko vajag! Bet, izlasījis to, ko nevajag, izdari neveselīgus secinājumus. Sabiedrība pievērš uzmanību kandžas tēcinātājiem, tos sodot, un narkomāniem, viņus ārstējot. Laikmets ir jāsaprot. Tu to esi pārpratis. Ja jau ir saskatīta nenormālība stāvoklī, ka augstāko izglītību iegūst aizvien vairāk sieviešu, bet vadošos amatos spītīgi turas vīrieši, tad tev tas tā arī skaidri jāpasaka, nevis ar nosacītas sirdsapziņas muti jāblāuj: «Tu trīs bērnu māti ar augstāko izglītību nosauci par apkārtstaigājošu valsts līdzekļu saldētavu!» Visam savs laiks, tāpēc mīļā miera un tevis paša labad...

Kārlēns atvēra krāsns durtiņas, un manas lugas vairs nebija.

Mjā... Dramaturgs no manis laikam neiznāks. Žēl, protams.

I. MELGAILIS

— KĀPĒC ZOOTEHNIĶIS TEV NEPĀRDEVA IZBRĀĶĒTU SIYĒNU!
— VIŅŠ IZBRĀĶĒJA MANU BRŪVĒJUMU.

M. RAMANE

LEONS OZOLS

NEANDERTĀLIETES BLŪZS

būs citi aprīti
laiks pienāks mani rīt
es mācos klusi čakli zobus trīt
(Inese Zandere «... Augstā dzīlē
uz slidenas lapas»)

ir atmiņas kas mūžam neizbālē
tas notika Neandertālē
es riju citus — apājus un taukus
kaut atgriezīt spētu es
tos brīžus jaukus
bet citi čakli mācās zobus trīt
vai tikai negrib aprīt mani rīt

HIMNA PANKŪKĀM

zelta blodā ar kazeņu zapti un kreimu
ar sīrupu kanēli vaniļju

savas saldākās vīnogas dod
lai pankūkām pikantāka iejava
un uz operu ceturto kontramarku
priekš manas ceturtais sievas

(Juris Kunoss «Pankūku bastions»)

līdz ūkai saēdies es pankūkas ar kreimu
ar sievu ceturto uz operu nu eimu
viens pīpis man vai dziedās Kārlis Zariņš
vai ņipri cilās kājas gulbju bariņš
vēl pašam līdzī burkā pikants iejavs
un desmit duči pankūku pie sievas
uz skatuvi blenzt citi brīnā var
mums šitās pankūkas būs jāpievar!

V. ARDASOVS

L. DANILĀNS

ANONĪMS

Kaut kāds jocīgs cilvēks zvana,
 Uz runāšanu slinks:
 Uzgriež numuru un gana, —
 Klinks...
 Kad zvana vēlreiz, saku:
 — Runājiel!
 Vai balss jums ciet!
 Kas tie par jokiem!
 Vai piederat pie spokiem! —
 Šai brīdī dzirdēt gods
 Pušplēstu vārdu:
 — Idiots!
 Ā! Tā jau cita runāšana —
 Pateica vismaz, kas zvana.

ŠIS UN TAS PAR ŠO UN TO

Uz ielas stūra satiekas divi veci draugi.
 — Nu, kā tev iet, vai beidzot esi apprecējies!
 — Nē.
 — Paklau, ko tu gaidi!
 — Es! Es šeit gaidu tramvaju.

Amerikāņu biznesmenis atnācis pie mācītāja un sola viņam tūkstoš dolāru, ja «Tēvreizes» lūgšanā turpmāk viņš skatīs: «Mūsu dienīško koka-kolu dod mums šodien...»

Mācītājs piedāvājumu noraida. Biznesmenis, projām iedams, purpina:

— «Mūsu dienīško maizi, mūsu dienīško maizi...» — to viņš var! Interesanti būtu zināt, cik viņam samaksājuši maizes fabrikanti!

Martins ārstam jautā, vai smēķēšana neietekmē smadzeņu darbību.

— Nemaz arī ne, — ārsts atbild. — Tie cilvēki, kuriem smadzenes darbojas, nesmēķē.

— Iedomāties tikai, man izdevās apmainīt savas vecās, sagrabējušās klavieres pret gluži jaunu sporta auto, — pāns Ladislavs stāsta draugam.
 — Kas bija ar mieru mainīties!
 — Mans kaimiņš aiz sienas.

— Vai tā ir taisnība, ka tu esot apprecējies atraitni, kurai līdzī nāk šausmīgi daudz naudas!
 — Nav taisnība. Tieši otrādi, es dabūju daudz naudas, kurai līdzī nāk šausmīga atraitne.

Pie gabrovieša atbraucis ciemos paziņa. Namatēvs viņam jautā:

— Dzirdēju, tu esot laimējis automobili. Kā tev tas izdevās!

— Ļoti vienkārši. Nopirku loterijas biļeti un laimēju.

— Ak tā, biļeti tomēr vajadzēja pirt... — gabrovietis vīlies nosaka.

DEGVĪNS UN PRIEKŠMETU PĀRVIETOŠANĀS

Laiku pa laikam pasaulei top zināmas zinātniski neizskaidrojamas parādības: cilvēki pēkšņi sāk runāt par lidojošu objektu, kas redzēts nolaižamies vēlā nakts stundā netaļu no Klapkalnciema; tad avīzē gadās izlasīt par sievišķi, kas redz visiem cauri tikpat kā rentgens, vai arī mūsu zīlie ekrānā parāda vīru, kas ar domas spēku bīda priekšmetus.

Neizskaidrojami notikumi ir konstatēti arī tepat Rīgā, un to aculiecinieki bija Tirdzniecības pārvaldes un Sociālistiskā īpašuma izlaupīšanas apkarošanas nodaļas darbinieki, kas bija ieradušies paskatīties, kas īsti notiek Rīgas 41. veikalā Lubānas ielā 22.

Tur tika konstatēti mīklaini degvīna pudeļu un naudas pārvietošanas gadījumi, par ko veikala darbinieki neko nezināja teikt.

Pārbaude jau pašā sākumā solīja neparastus atklājumus. Pārbaudītāji, ieradušies stundu pirms atvēršanas laika, apstājās pie veikala durvīm. Tūlīt pa tām ārā palūkojās veikala palīgstārdnieks Imants Lukjanskis un ieraudzīja gaidītājus.

Palīgstārdnieks aiz tīras cilvēkmīlestības piedāvāja izpalīdzēt un iznest ārā piecas pudeles degvīna «Stolīčņi». Bet, kad pudeles bija iznestas, Imantu Lukjanski pakļāva sev savāds, jādama, pārdabisks spēks. Tā skubināts viņš pieprasīja 75 rubļus.

Nekas tāds, protams, nebūtu bijis iespējams, ja Lukjanski tobrīd savā varā nebūtu sagrābuši neizprotami spēki.

Vēl neparastākas lietas atklājās veikalā. Veikala vadītāja G. Rusakova un pārdevēja I. Putrinskiene iznāca pārbaudītājiem pretim un, nevainīgām acīm viņos raudzīdamās, apgalvoja, ka veikalā tagad gan degvīna neesot. Vakar, protams, bija, bet viss tika pārdots. Kur šnabi ņēmis Lukjanskis? Nezinām, nezinām!

Bet kas gan ir piecas «Stolīčņas» pudeles, lai arī tās būtu uzradušās nez no kurienes, pret sešdesmit, kuras tika atrastas aiz «Pepsi-kolas» kastu grēdas!

Tādus dieva brīnumus ieraudzījušai, veikala vadītājai G. Rusakovai pēkšņi kļuva tik slikti, tik slikti, ka zināma lieta, nekādus paskaidrojumus viņa sniegt vairs nespēja. Un tikai tāpēc, ka viņa pirmo reizi redzēja trīs kastes ar pilnām degvīna pudelēm, kas veikalā bija radušās neapšaubāmi pārdabiskā ceļā!

Mazliet vairāk dvēseles stingrības un savaldības parādīja I. Putrinskiene un kasiere M. Mironoviča, kad, pārlūkojot kasi, pārbaudītāji tur atrada čekus par 201,09 rubliem. Pat iesācējam tirdzniecībā ir skaidrs, ka naudai pirms darba laika kasē nevajadzētu atrasties, tai iepriekšējā vakarā jābūt aizvestai uz banku. Tas bija zināms arī abām veikala darbiniecēm, kuru stāžs tirdzniecībā ir ap divdesmit gadiem.

Tāpēc ļoti ticams likās viņu apgalvojums, ka šo notikumu viņas nekādi nespējot izskaidrot.

Skeptiķi, kā jau tādi, kas nekam netic, varbūt apgalvos, ka naudu noteikti iemaksājuši nelikumīgie veikala klienti naktī vai rīta pusē, kad degvīnam īpaši strauji aug cena.

Taču tā ir liela aplamība un netaisnība. Neviena normāli domājošs cilvēks taču neticēs tam, ka Lubānas ielas veikala darbinieki visrupjākā veidā pārkāpuši tirdzniecības noteikumus.

B. KURKULIS

U. MEŽAVILKS

SIEVIETES, KURAS GAIDA.

G. BERZIŅŠ

Kopš seniem laikiem esmu dezīgs mūsu kvartāla futbola klubā līdzjutējs. Eju ne tikai uz sacensībām, bet pat uz treniņiem. Jau astoņpadsmit gadus man ir išias, jo tribīnes, kā zināt, ir no betona. Tāpēc man tika parādīts gods un atsūtīts ielūgums piedalīties aizvadītā gada rezultātu apspriešanā. Kopā ar ielūgumu saņēmu kluba priekšsēdētāja pārskatu. Visumā tas bija ļoti tukšs un ļoti muļķīgs pārskats, bet pirmajā lappusē augšā bija uzrakstīts:

**«Tikai dienesta vajadzībām
Pēc izlasīšanas atdodams atpakaļ
Nr. 56»**

Kad sapulce pārgāja pie debatēm un sāka dot vārdu līdzjutējiem, es pacēlu roku un sacīju:

— Gribu kaut ko pavaicāt. Kam vajadzīga tāda slepenība? Ko nozīmē «dienesta vajadzībām» un «atdodams atpakaļ»? Tāpat šis numurs piecdesmit seši!

— Ak kungs! — kluba priekšsēdētājs iesaucās, aizmirsis, ka no šīs tribīnes piesaukt dievu nav visai pareizi. — Kas tas par jautājumu?! Vai tad tev nav skaidrs, ka šis pārskats...

— Ļoti dumjš un tukšs pārskats, — es aizrādīju. — Visi, kas ir runājuši līdz šim, to apstiprināja. Bet mans jautājums ir šāds: kam vajadzīga tāda slepenība?

— Tā ir vajadzīga tāpēc, — priekšsēdētājs teica, — ka šo pārskatu nevar dot katram, kas pagadās.

— Labi, — es sacīju. — Bet tas «tikai dienesta vajadzībām»?

— Dienesta vajadzībām tāpēc, — priekšsēdētājs paskaidroja, — ka jūs šeit, darīdami sabiedrisku darbu, tomēr savā ziņā esat it kā dienestā.

— Un «atdodams atpakaļ»? — Pārskats pēc izlasīšanas jāatdod atpakaļ, lai tas neietu pa rokām.

— Ahā, — es sacīju. — Acīmredzot tāpēc tas ir arī numurēts. Ja tas sāks iet pa rokām, pēc saraksta varēs noteikt, kam piecdesmit sestais numurs tika izsniegts.

— Redzi, cik tu visu labi saproti, — priekšsēdētājs apmierināts teica. — Vai tev būtu vēl kādi jautājumi?

— Ir, — es teicu. — Kāpēc vispār tika sūtīts šis muļķīgais pārskats? Kāda jēga tai tukšu salmu kuļšanai? Un tie smieklīgie apgalvojumi!...

Pēc manis runāja vēl daudzi futbola līdzjutēji, kuri dzīvo mūsu kvartālā. Viņi visi vaicāja: kā vispār varēja kādam sūtīt kaut ko tik muļķīgu!

— Redzi nu, — pēc sapulces teica priekšsēdētājs, paņēmis mani zem rokas. — Redzi, cik pareizi bija, ka uzrakstījām «dienesta vajadzībām» un «numurs piecdesmit seši». Tu vari aptvert, kas notiktu, ja pārskats tiešām būtu sācis iet pa rokām!

Kā ziņo Telavivas (Izraēlā) avīze «Ediot Ahronot», Izraēliešu reliģiozajās aprindās nopietni apspriež jautājumu par to, vai Mozus ticīgiem var atļaut lidot kosmosā. Bijušā Izraēlas augstākā rabīna Šloma Gorena viedoklis ir šāds: kosmiskie lidojumi ir uzskatāmi par jūdaisma likumu pārkāpumu, jo visu šīs reliģijas rituālu un ceremoniju izpildīšana ir iespējama, tikai dzīvojot uz zemes.

Gorens domā, ka kosmiskajos lidojumos Izraēlieši varēs doties tad, kad būs sastādītas speciālas lūgšanas ebrejiem kosmonautiem. Bet daudzi konservatīvi noskaņoti rabīni pat šādu pieeju uzskata par pārāk liberālu un prasa ebrejiem uz visiem laikiem aizliegt doties kosmosa lidojumos.

Čikāgā (ASV) no 1978. līdz 1984. gadam 5 reizes ir pieaudzis to pilsoņu skaits, kuri saņem brīvas pusdienas. Pilsētā atrodas 400 punktu, kas izsniedz trūkcūcietējiem nabagu zupu.

Angļu juristu grupa nesen nāca pie atziņas, ka Anglijā patiešām tiek pārkāpti daudzi likumi, bet ne visi. Savu apgalvojumu viņi ilustrēja ar šādu piemēru: «Līdz šim neviens Apvienotās Karalistes pilsonis nav pārkāpis 14. gadsimta likumu, kas aizliedz parastos metālus pārvērst zeltā.»

Austrālijā ir parādījusies jauna organizācija ar nosaukumu «Katordznieku pēcnācēji». To noorganizējusi Melburnas ģenealoģiskā biedrība. Katordznieku pēcnācējos ir jau ierakstījušies gandrīz 3000 cilvēku.

Pēc franču avīzes «Le Monde» ziņām, 23—25 procenti Francijas pilsoņu nav izlasījuši nevienu grāmatu.

165 gadus pēc savas nāves imperators Napoleons Bonaparts (1769—1821) atkal cietis sakāvi. Viņu pieveica bijušais Francijas prezidents Šarls de Goll (1890—1970). Līdz šim vairums francūžu uz jautājumu par visu laiku izcilāko valstsvīru minēja Napoleonu. Tagad vairāk nekā 50 procentu Francijas pilsoņu šai ziņā dod priekšroku ģenerālim de Gollam.

Losandželosas (ASV) centrā pa ceļas ievērojams tūrisma objekts. Tas ir amerikāņu noziedzības simbols. Skulptūra ir izveidota no pistolēm un automātiem, ko Kalifornijā...

nijas policija ir atņēmusi bandītleim pēdējos gados. Pavisam skulptūrā ir iemontēti 17 000 dažādu ieroču.

Kāda Amerikas Savienotajās Valstīs izdarīta aptauja liecina: 40% vecāko klašu skolēnu domā, ka Izraēla ir arābu zeme, bet 17% ir pārliecināti, ka ASV iedzīvotāju skaits pārsniedz Ķīnas un Padomju Savienības iedzīvotāju skaitu.

39 gadus vecā Hanstentonas (Anglijā) menedžere Astrida Kollinsa ir nodibinājusi firmu, kas pret atlīdzību laulātajiem vīriem atgādina viņu kāzu un sievu dzimšanas dienu.

Kādā Detroitas (ASV) avīzē bija ievietots šāds paziņojums: «Šorīt pulksten septiņos sv. Patrika slimnīcā mīsis Ruta Smīte dzemdēja piecas meitenes. Ārsti cer, ka viņiem izdosies saglabāt mīstera Smīta dzīvību.»

Miljoniem tūristu, kas apmeklē Atēnas (Grieķijā), cenšas paņemt no antīkajām celtnēm sev līdzī par piemiņu kādu marmora gabalu. Lai

viesi nebojātu arhitektūras pieminekļus, strādnieki naktīs ap Partenonu izmētā marmora gabalus, it kā tie būtu atlūzuši no šī arhitektūras sedevra sienām. Marmora, ko iegūst tuvējās raktuvēs, viesu vajadzībām vēl pietiks vairākus gadsimtus.

Kā ziņo laikraksts «Humanité», franču TV smagā metāla roka raidījums «Roko bērni», ko bija paredzēts rādīt reizi mēnesī, izcēlās. Raidījuma autori Filips Manēvrs un Žans Dionē bija saderējuši, ka smagais metāls var interesēt plašas TV skatītāju masas. Diemžēl rezultāti neattiecināja cerības, tāpēc raidījumam pielikts punkts.

Šajā numurā zīmēto karikatūru tēmas ir izdomājuši Valērijs Ardašovs, Ģenārs Bērziņš, Dainis Breikšs, Jānis Brūķis, Ludmīla Bullkina, Lūdis Danilāns, Āgris Klepiņš, Imants Melgails, Uģis Mežavilks, Igors Palkovs, Edvards Rusmanis, Tamāra Sergijenko, Jānis Šulcs un Andrejs Vīte.

ANĢĻU HUMORS

Ierēdnis griežas pie šefa ar lūgumu piešķirt viņam brīvdienu.

— Brīvdienu! Kāda lemesla dēļ!

— Redzat, ser, rīt man būs zelta kāzas un es sievai apsolīju...

— Pie joda, Braun, vai jūs ar to gribat teikt, ka turpmāk ik pēc piecdesmit gadiem pieprasīsiet brīvdienu!!

Kādu nakti virs Londonas plo-

sās briesmīgs negaiss. Mazais Džons uztrūkstas no miega un skrien pie tēva.

— Tēt, kāpēc debesīs tāda dārdoņa!

— Redzi, dēliņ, kad kāds cilvēks pārāk daudz sācis melot, dieviņš sadusmojas un sūta mums pērkonu.

— Bet tagad naktī visi taču guļ!

— Tev taisnība, bet tieši šobrīd tipogrāfijā sāk iespiest «Daily Express».

NULLES VARIANTS.

«Rohač», Bratislava

«Stārsls», Sofija

«Urzica», Bukaresta

— Sujam tikai pirātiem!

«Punch», Londona

— Tā tas ir, Novāka kundze, viņa no manis aizbēga! Bet mēs taču divdesmit gadus kopā bijām skatījušies televizoru!
«Dikobraz», Praga

— Dodos tieši turp, taisni ciklona aci!
«New Yorker», Ņujorka

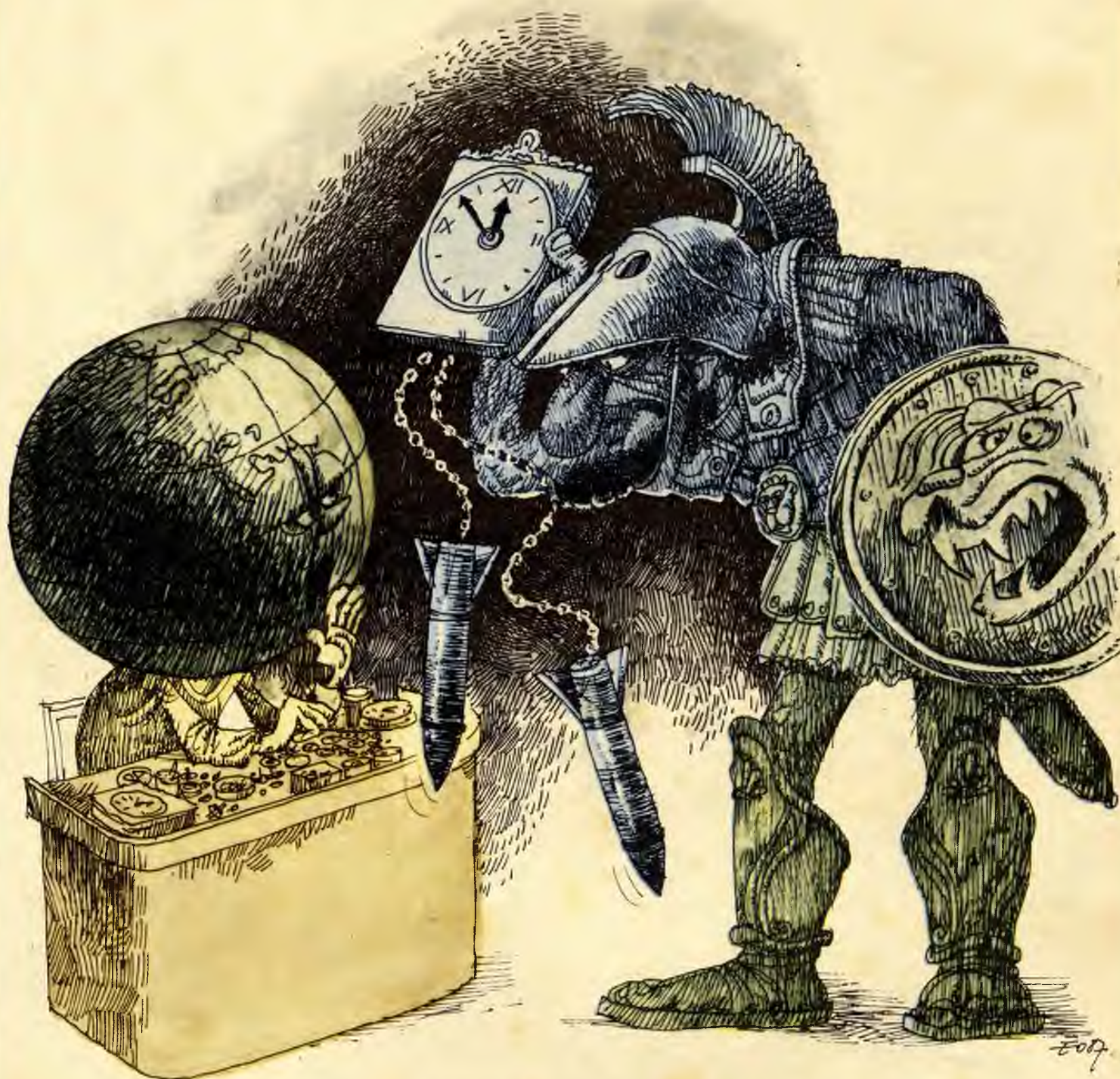
«Eulenspiegel», Berlīne

— Kārtībā, tūlīt visu noskaidrosim! Tātad, Renē aplēja ar Marseļas bujabetesu Žaku, pareizi! Žaks svieda ar šķiņķi en croute Renē, tā ir! Ar stores galertu Fransua svieda Anrijam, bet Anrijs iemeta ar šokolādes torti Fransuā, un ...

«New Yorker», Ņujorka

— Jums pulkstenis apstājies? To vairs izlabot nevar.

E. OSS